

MISSPELLINGS IN THE DICTIONARIES PREPARED FOR THE ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS: EXAMPLE OF COMPOUND NOUNS

**İLKÖĞRETİMLER İÇİN HAZIRLANAN TÜRKÇE SÖZLÜKLERDE YAZIM
YANLIŞLARI: BİRLEŞİK KELİMELER ÖRNEĞİ**

Ömer KEMİKSİZ¹

Abstract

Words are one of the important materials of word teaching studies. In these kinds of studies, students make reference to school dictionaries rather than general reference books. In this study, it has been aimed to determine the misspellings in Turkish dictionaries which are prepared for the elementary students. The study which is done with document review, which is a method of qualitative method, is restricted to determine the words which are bound to be written as a compound but has been written separately or the ones which are bound to be written separately but written as a compound. In the study, four different Turkish dictionaries by Altın Kitaplar, Arkadaş, Bordo Siyah and Gönül Publications have been examined. It has been determined that in the dictionaries there have been misspellings with the words which are bound to be written as a compound but written as separately to a large extend and there have been less misspellings with the ones which are bound to be written separately but written as a compound. In some of the compound words upper and lower case mistakes have been determined. One can come across with misspellings of the words which are categorized under the same title although the spelling of the words are the same but the meanings are different.

Key Words: Dictionary, school dictionaries, spelling, misspelling.

Özet

Sözlükler, kelime öğretimi çalışmalarının önemli materyallerinden biridir. Bu tür çalışmalarda öğrencilerin başvurduğu sözlükler genel sözlüklerden ziyade okul sözlükleridir. Bu çalışmada ilköğretimler için hazırlanan Türkçe sözlüklerdeki yazım yanlışlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile gerçekleştirilen araştırma, sözlüklerde madde başlarında yer alan ve ayrı yazılması gerekirken bitişik yazılan birleşik kelimeler ile bitişik yazılması gerekirken ayrı yazılan birleşik kelimelerin belirlenmesi ile sınırlıdır. Çalışmada Altın Kitaplar, Arkadaş, Bordo Siyah ve Gönül Yayınları tarafından yayımlanan dört farklı ilköğretim Türkçe sözlüğü incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre sözlüklerde çok büyük oranda ayrı yazılması gereken ancak bitişik yazılan birleşik kelimeler üzerine yazım yanlış yapıldığı, az sayıda da olsa bitişik yazılması gereken ancak ayrı yazılan birleşik kelimelerin de sözlüklerde yer aldığı belirlenmiştir. Belirlenen birleşik kelimelerin bazılarında büyük/küçük harflerin kullanımıyla ilgili yanlışlara da rastlanmıştır. Okunuşları aynı olmasına rağmen yazılış ve anlamları farklı olan birleşik kelimelerin aynı madde başı altında tanımlanması da sözlüklerde yer alan yazım yanlışlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sözlük, okul sözlükleri, yazım, yazım yanlış.

¹ Arş. Gör., Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, Bartın/Türkiye.
okemiksiz@bartin.edu.tr

Giriş

Günlük hayatta gerek tek yönlü gerek çift yönlü bir iletişim içinde olan birey, bu süreçte birçok kelimeyle karşılaşmaktadır. Okuduğumuz bir kitapta, dinlediğimiz bir konuşmada, seyrettiğimiz bir filmde karşımıza çıkan ancak anlamı konusunda bilgi sahibi olmadığımız kelimelerin ne anlama geldiğini merak ettiğimiz çok zamanlar olmuştur. Bireylerin bu meraklarını gidermek ve kelimeler hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak için başvurdukları temel kaynak ise sözlüklerdir. Günümüz dünyasında bilişim teknolojilerinin hızla gelişmesine bağlı olarak elektronik ortamlarda da hizmete sunulan sözlükler kelime öğretimi denilince akla gelen kaynak eserlerdir.

Bir dilin temel söz varlığını bünyesinde barındıran sözlükler için TDK Türkçe Sözlükte "Bir dilin bütün veya belirli bir çağda kullanılmış kelime ve deyimlerini alfabe sırasına göre alarak tanımlarını yapan, açıklayan, başka dillerdeki karşılıklarını veren eser, lügat." (2011: 2157) şeklinde bir tanımlamaya gidilirken Aksoy (2003: 75) kavramla ilgili olarak "Bir dilin (ya da birden çok dilin) söz varlığını, söyleyiş biçimleriyle, bağımsız biçimbirimleri temel alarak bunların, başka öğelerle kurdukları söz öğeleriyle birlikte anlamlarını, değişik kullanımlarını gösteren bir söz varlığı kitabı." ifadesini kullanmıştır. Buna göre bir dilin kelime varlığını öğrenmek, bu kelimelerin hangi anlamlarda kullanıldığını bilmek, bu kelimelerin türlerini, hangi dilden alındıklarını tespit etmek vb. isteyen herkesin ilk başvuracağı kaynaklar sözlükler olacaktır.

Sözlükleri sözcükler meydana getirir. Her yeni sözcük sözlüğe dâhil oldukça sözlüğün ait olduğu dil gelişir, zenginleşir. Sözlüklerdeki sözcük sayısı o dilin durumunu, yani o dili konuşan milletin kültür ve sanat seviyesini, yaşama biçimini gösterir (Okur, 2011: 1513). Dilin temel söz varlığının yer aldığı sözlükler, milletlerin kültür, duygu ve düşünce belleğinin yazılı kaynağıdır. Bu temel eserler kültür, edebiyat ve eğitim açısından oldukça önem taşırlar. Bu özellikleri dolayısıyla sözlüklerin, bilimsel ölçütlere göre ve insanların öğrenme ihtiyacını karşılayacak şekilde düzenlenmesi gerekir. Bu ihtiyaçlar edebî, eğitsel, kültürel oluşuna göre farklılık arz edebilir (Karadüz, 2009: 639). Başvuru eserler arasında önemli bir yere sahip olan sözlükler, kullanıcılarının dil ile ilgili yeterliliklerini artırmalarına yardım eder. Kullanıcılarının yaşı, eğitim düzeyi, ana dili, sözlükten yararlanma amacı, imkânlarına bağlı olarak sözlükler de çeşitlenmekte, türlere ayrılmaktadır (Çetinkaya, 2014: 395). Burada bahsi geçen sözlük türleri konusunda yapılan tasniflerden biri Aksan (2003: 75-76)'a aittir. Aksan sözlük türlerini şu maddeler altında ele almıştır:

1. Bir ya da birden çok dilin söz varlığını işleme bakımından:
 - a) Tek dilli sözlükler
 - b) Çok dilli sözlükler
2. Abece sırasının temel alınıp alınmamış olmasına göre:
 - a) Abecesel sözlükler
 - b) Kavram (ya da kavram alanı) sözlükleri
3. Ele alınan söz varlığının niteliğine göre:
 - a) Genel sözlükler (ortak dil, yazı dili sözlükleri, ansiklopedik sözlükler)
 - b) Lehçebilim sözlükleri
 - c) Eş anlamlı, eş adlı, ters anlamlı öğeler sözlükleri
 - ç) Yabancı öğeler sözlükleri
 - d) Tarihsel sözlükler
 - e) Köken bilgisi sözlükleri

- f) Uzmanlık alanı sözlükleri (terim sözlükleri)
- g) Argo sözlükleri
- h) Deyim ve atasözü sözlükleri
- l) Anlatımbilim sözlükleri
- i) Sanatçı ve metin sözlükleri
- j) Yanlış yerleşmiş öge sözlükleri
- k) Tersine sözlükler ve başka sözlük türleri

İlhan (2009: 538) tarafından yapılan başka bir sınıflandırmada ise sözlük türleri şu başlıklar altında ele alınmıştır:

- 2.1. İşledikleri ürünler açısından sözlükler:
 - 2.1.1. Yazı dili sözlükleri
 - 2.1.2. Ağız sözlükleri
- 2.2. Malzemenin kaydedildiği ortam açısından sözlükler:
 - 2.2.1. Basılı / kitabi sözlükler
 - 2.2.2. Elektronik sözlükler
- 2.3 Yazılış biçimleri açısından sözlükler:
 - 2.3.1. Manzum sözlükler
 - 2.3.2. Mensur sözlükler

Sözlükbilimde sözlüklerin konu ve yöntemlerine göre değişik biçimde sınıflandırılabilceğini söyleyen Kocaman (1998: 111), en yaygın kümelendirmeyi aşağıdaki gibi belirtmiştir:

- a. Betimlemeli/kuralcı sözlükler
- b. Eş zamanlı/art zamanlı sözlükler
- c. Genel/ teknik sözlükler
- d. Genel kullanım/ öğrenim amaçlı sözlükler
- e. Tek dilli/ İki ya da çok dilli sözlükler

Türk Dil Kurumunun internet sitesinde yer alan “Sözlükler” bölümünde ise “Güncel Türkçe Sözlük”, “Sesli Türkçe Sözlük” ve “Büyük Türkçe Sözlük”ün dışında Kişi Adları Sözlüğü, Türk Lehçeleri Sözlüğü, Türkçede Batı Kökenli Kelimeler Sözlüğü, Bilim ve Sanat Terimleri Sözlüğü, Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü, Eş ve Yakın Anımlı Kelimeler Sözlüğü, Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü, Tarama Sözlüğü, Ekonometri Terimleri Sözlüğü, Türk İşaret Dili Sözlüğü, Uluslararası Metroloji Sözlüğü olmak üzere birçok sözlük çeşidine yer verilmiştir.

Sözlükler üzerine yapılan çalışmalarda bahsedilmesi gereken türlerden biri de eğitim öğretim ortamlarında sıklıkla karşımıza çıkan okul sözlükleridir. Hartman ve James (1998; akt. Çetinkaya: 2014: 397) tarafından “Okul çocukları için hazırlanmış, kontrol edilmiş tanımlama söz varlığına sahip, anlaşılır bir düzende olan ve örneklerle beslenmiş sözlük türü.” şeklinde tanımlanan, her öğretim kademesi için ayrı ayrı hazırlanan, öğrencilerin özellikle Türkçe ve edebiyat derslerinde başvurduğu, taşınmasının kolaylığından dolayı tercih edilen bu sözlükler, öğrencilerin sözlük kullanma becerisini hatta sözlük sevgisini kazandığı ilk materyaller olmaları bakımından önemli bir yere sahiptir. Güzel ve Karadağ (2011: 450) genel sözlüklerin

çeşitli vasıflarından dolayı kapsamlı başvuru kitapları niteliğinde olduğunu, aynı zamanda fiziksel olarak da ilköğretim öğrencisi için taşınabilir olmadığını, bir üniversite öğrencisi ile ilköğretim öğrencisinin aynı sözlükten yararlanmasının beklenemeyeceğini belirterek seviyeye uygun sözlüklerin hazırlanmasının bir gereklilik olduğunu dile getirmişlerdir. Öğrenim kademelerine uygun sözlüklerin hazırlanmasının yanında bu sözlüklerin öğrenciler tarafından kullanılması da önem arz etmektedir. Bu da öğrencilere kazandırılacak sözlük kullanma alışkanlığı ile mümkündür.

İlköğretim Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı'nda öğrencilerin 2.sınıftan itibaren sözlük kullanmaya yönlendirilmesi öngörülmüştür. Akyol (2008: 219) ise sözlük kullanma alışkanlığının mümkün olan ölçüler içerisinde 1.sınıftan itibaren verilmeye başlanması gerektiği üzerinde durmuş, bu sınıf seviyesinde çok büyük ve karmaşık sözlüklerin değil resimli sözlüklerin kullanılabilirliğini belirtmiştir. Arı (2013: 354)'ya göre özellikle ilköğretim birinci kademede sözlük kullanımının sunuş ve buluş yoluyla gösterilmesi çok önemlidir. Zira bu kademede sözlük kullanmayı iyi öğrenen öğrenci ikinci kademede ve öğrenim hayatının diğer basamaklarında bunu başarılı şekilde uygulayacaktır. Göğüş (1978: 368), sözlük kullanmanın aynı zamanda öğrenciler için zevkli bir iş olduğunu, öğrencilerin bu sayede bilmediğini öğreneceği bir kaynağı kullanabilmekten güven de duyacağını belirtmiştir.

Öğrenciler için hazırlanan okul sözlüklerinin gerek biçim gerek içerik bakımından birtakım özellikleri taşıması gerekir. Sözlük hazırlayıcıların bu özellikleri bilmesi ve buna uygun sözlük hazırlamaları önemlidir. Bu noktada okul sözlüklerinde bulunması gereken özellikleri şöyle sıralayabiliriz (Göçer, 2001: 401; İlhan, 2009: 536; Karadüz, 2009: 645; Güzel ve Karadağ, 2011: 455; Karadağ, 2011: 198-205; Elbir ve Yıldız, 2013: 263; Melanlıoğlu, 2013: 267)

- Sözlükler, öğrencilerin kolaylıkla taşıyabilecekleri ağırlıkta/ büyüklükte olmalıdır.
- Dayanıklı olmalı, kolayca dağılmayacak biçimde hazırlanmalıdır.
- Öğrenciler açısından ilgi çekici olmalıdır. Ayrıca bu sözlüklerde resim kullanımına özen gösterilmelidir.
- Yazı tipi sade, yazı büyüklüğü yaş düzeyine uygun olmalıdır.
- Baskı-renk kalitesi yüksek olmalıdır.
- Sözlüğün başında kullanma yönergeleri, kısaltmalar listesi ve alfabe bulunmalıdır.
- Öğrencilerin gereksinimlerine cevap verebilecek, her yaş ve dönemin söz varlığına sahip olmalıdır. Yine ders kitaplarındaki sözcüklerin ait olduğu sınıfın sözlüğünde yer alması sağlanmalı, yapılacak istatistikî araştırmalarla bu sözlükler eğitim sistemimizin terimlerini de içine alacak biçimde hazırlanmalıdır.
- Sözlük birimlerinin tanımlanmasında ve açıklanmasında öğrenci seviyesi dikkate alınmalıdır. Kelimelerin çeşitli anlamları verilmeli ve bu anlamlar mümkün olduğunca cümlelerle örneklendirilmelidir. Yine öğrencilerin öğrenmelerini destekleyecek kavramlardan oluşan cümleler, ibareler örnek olarak kullanılmalıdır.
- Madde başlarının düzenlenmesi doğru ve düzenli tarzda yapılmalı, madde başlarının belirlenmesinde Türkçenin şekil bilgisi özellikleri dikkate alınmalıdır.
- Türkçede sık kullanılan deyim ve atasözleri ilköğretim sözlüklerinde yer almalıdır.

Yukarıda saydığımız özelliklerin dışında öğrenciler için hazırlanacak okul sözlüklerinde yazım ve noktalama kurallarına da dikkat edilmesi şarttır. Bir sözlüğün görevi öğrencilere yalnızca kelimelerin anlamlarını doğru şekilde öğretmek değil aynı zamanda o kelimelerin doğru yazımlarını da kavratmaktır. Öğrenciler her ne kadar sözlükleri kelime anlamı öğrenme amacıyla kullansalar da sözlük tarama esnasında görülecek kelimelerin yazımlarının öğrenciler tarafından o şekilde kavranması ve hatırlanması olasıdır. Bunun için okul sözlükleri yeri geldiğinde yazım kılavuzu görevini üstlenecek şekilde hazırlanmalıdır. Bu da sözlük hazırlayıcıların yazım kurallarındaki değişiklikleri yakından takip etmelerini ve bu konuda hassas davranmalarını gerektirir. Bugün satışta olan okul sözlüklerinin çoğunun kapağında Türk Dil Kurumunun yazım kurallarına uygun olarak hazırlandığı veya hazırlanan sözlüğün Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okullara tavsiye edildiği gibi ifadeler yer verildiği görülmektedir. Öğrencilerin sözlük seçme esnasında çok kısa bir sürede sözlükleri inceleme ve değerlendirme şansı olmayacağından çalışmaların kapak sayfalarındaki bu ifadeler dikkat çekecek ve öğrencileri o sözlüklere yönlendirecektir. Bu sebeple öğrenciler için hazırlanacak sözlüklerin onların ihtiyaçlarını karşılayacak ve onlara dil sevgisini ve bilincini kazandıracak şekilde düzenlenmesine gereken özen gösterilmelidir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

İlköğretimler için hazırlanan Türkçe sözlüklerdeki bitişik yazılması gerekirken ayrı, ayrı yazılması gerekirken bitişik yazılan birleşik kelimelerin yazımında yapılan yanlışları belirlemek amacıyla gerçekleştirilen çalışma nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile yürütülmüştür. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 187). Literatürde dokümanlar “fiziksel veri” olarak da adlandırılmakta ve materyal kültürün önemli bir parçası olarak kabul edilmektedir (Baş ve Akturan, 2008:117).

Örneklem

Çalışma kapsamında incelenen ilköğretim Türkçe sözlüklere yönelik çeşitli özellikler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çalışmada İncelenen İlköğretim Türkçe Sözlükleri

Sözlüğün Adı	Yayınevi	Yayın Yılı	Yazarı	Sayfa Sayısı
İlköğretim Türkçe Altın Sözlük	Altın Kitaplar Yayınevi	2015	Hüseyin Kuşçu	415
Ortaokul Türkçe Sözlük	Arkadaş Yayınevi	2014	Ali Püsküllüoğlu	474
İlköğretim Türkçe Sözlük	Bordo Siyah Yayınları	2014	Şöhret Baltaş Evrin Gökbalp	429
İlköğretim Türkçe Sözlük	Gönül Yayıncılık	2012	Eren Kaçmaz	474

Tablo 1’deki bilgilere göre çalışmada Altın Kitaplar Yayınevi, Arkadaş Yayınevi, Bordo Siyah Yayınları ve Gönül Yayıncılık olmak üzere dört farklı yayınevine ait ilköğretim sözlüğü incelemeye alınmıştır. Sözlüklerdeki yazım yanlışlarının TDK Yazım Kılavuzu’nun son baskısı (2012) dikkate alınarak tespit edilmesi amaçlandığından araştırmada incelenecek sözlüklerin yayın yılı olarak 2012 ve sonrası bir tarihe sahip olmasına da özen gösterilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada ilköğretimler için hazırlanan Türkçe sözlüklerdeki birleşik kelimelerin yazımında yalnızca madde başı kelimeler dikkate alınmış, kelimelerin anlamlarının verildiği tanım kısımları değerlendirme dışı tutulmuştur. İncelemede öncelikle sözlüklerdeki birleşik sözcükler tespit edilmiş, daha sonra bu birleşik sözcükler TDK Yazım Kılavuzu'ndan bulunarak yazılışlarına yönelik karşılaştırmalar yapılmıştır. İkinci aşamada tespit edilen birleşik kelimeler, Türk Dil Kurumunun elektronik sözlüğünde taranmış ve orada birleşik kelime kategorisinde yer alıp almadıkları kontrol edilmiştir. Bu şekilde dört yayınevine ait sözlük incelenmiş, her yayınevinin sözlüğündeki yanlışlar ayrı ayrı not edilmiştir. Sonraki aşamada yapılan tasnifte yazım yanlışlarının iki ana başlıkta ele alınması kararlaştırılmıştır. Buna göre “İlköğretimler için hazırlanan Türkçe sözlüklerde ayrı yazılması gerekirken bitişik yazılan birleşik kelimeler hangileridir?” ve “İlköğretimler için hazırlanan Türkçe sözlüklerde bitişik yazılması gerekirken ayrı yazılan birleşik kelimeler hangileridir?” şeklinde iki soru oluşturulmuş ve böylece sözlüklerdeki madde başı kelimelerde yapılan yazım yanlışları iki başlıkta listelenmiştir. Hangi birleşik kelimelerin hangi sözlük ya da sözlüklerde yanlış yazıldığını göstermek içinse numaralandırma sistemi getirilmiş, bu sistemde incelenen sözlüklerin yayınevlerinin alfabetik sıralaması gözetilmiştir. Buna göre Altın Kitaplar Yayınevi (1), Arkadaş Yayınevi (2), Bordo Siyah Yayınları (3), Gönül Yayıncılık da (4) rakamı ile temsil edilmiş, bulgular bölümünde yer verilen birleşik kelimelerin karşısına bu rakamlar parantez içinde yazılmıştır.

Birleşik kelimelerin yazımında öne çıkan özelliklerden biri de okunuşu aynı olduğu hâlde yazılışı ve anlamı farklı olan birleşik kelimelerin varlığıdır. Örneğin bitişik yazılan ve “özü, sözü bir olmayan, riyakâr” anlamındaki “ikiyüzlü” ile ayrı yazılan ve “iki tarafı olan/ iki tarafı kullanılan” anlamındaki “iki yüzlü”de olduğu gibi çalışmada bu şekilde yapılan bir yazım yanlışlığı tespit edildiği takdirde birleşik kelimenin karşısına ilgili sözlükte hangi anlamdaki birleşik kelimenin yanlış kullanıldığını belirtmek amacıyla italik biçimde/turnak işareti içinde TDK Türkçe Sözlükteki anlamı da yazılmıştır. Son aşamada ise birleşik/ayrı yazımdan kaynaklı yazım yanlışlarının dışındaki yanlışlara da (büyük/küçük harfin kullanımından, tamlamanın hatalı oluşturulmasından, kelimelerin yanlış yazılmasından kaynaklı) değinilmiştir. Çalışmada TDK Türkçe Sözlükte yer almayıp ilköğretim sözlüklerinde yer alan birleşik kelimeler değerlendirme dışı tutulmuştur. Örneğin TDK Türkçe Sözlükte “Balinalardan, ılık ve sıcak denizlerde sürüler durumunda yaşayan, boyları 3 metreye kadar erişebilen, memeli deniz hayvanı” anlamındaki “yunus”, herhangi bir ilköğretim sözlüğünde “yunus balığı” şeklinde yer alıyorsa bu gibi yazım şekilleri araştırmaya dahil edilmemiştir.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde araştırmada elde edilen bulgulara değinilecektir.

İlköğretimler İçin Hazırlanan Türkçe Sözlüklerde Ayrı Yazılması Gerekirken Bitişik Yazılan Birleşik Kelimeler

Araştırma sonucunda ilköğretimler için hazırlanan Türkçe sözlüklerde ayrı yazılması gerekirken bitişik yazılan birleşik kelimelerin hangileri olduğu ve bunların hangi sözlük ya da sözlüklerde yanlış yazıldığı aşağıdaki listede alfabetik şekilde sıralanmıştır:

“abdestbozan otu (2), acı badem (3), acı yonca (2), açık tohumlular (2), ada çayı (2-3), adam sendecilik (2-3), ada tavşanı (2), ad çekme (2-3), ağaç çileği (2-3), ağaç kavunu (2), ağılı böcek (2), ağı otu (2), ağır hastalık (4), ağır küre (2), ağız birliği (2-3), ağ tabaka (2), ağustos böceği (2-3-4), akan yıldız (2-3), ak benek (2), akça yel (2-3), akıl dışı (3), akıl dışı (2), ak madde (2), ak sülümen (2), akya balığı (2), ak yem (2), alaca karanlık (2-3), alçı taşı (2-3), alın yazısı (2-3), Alman gümüşü (2), alt cins (2), alt çene

(2), alt deri (2), alt geçit (2-3), altın kökü (2), altın suyu (2), alt sınıf (2), alt şube (2), alt takım (2), alt tür (2), alt yazı (3), amber ağacı (2), amber balığı (2), ana dil (2-3), ana dili (2-3), ana kara (2-3), ana kent (3), ana sınıfı (3), ana vatan (3), ana yol (2-3), ana yön (2-3), ana yurt (2-3), andız otu (2), anıt mezar (3), anlam bilimi (2), Antep fıstığı (2-3), Antep fıstığıgiller (2), Antik Çağ (3), ara bulucu (2-3), ara kesit (2), ara nağme (2), arap sabunu (2-3), Arap zamkı (2), ara söz (2), ara yön (3), ardıc kuşu (2), arı beyi (3), arı kuşu (2), arı sütü (3), armut kabağı (2), Arnavut kaldırımını (3), artık gün (2), artık yıl (2-3), artı uç (3), asma kabağı (2), aşı boyası (2), aşırı besi (2), aşırı doyma (2), aşırı duyu (2), aşırı erime (2), ateş balığı (2), ateş böceği (2-3), at kestanesi (2-3), at kestanesigiller (2), atlas çiçeği (2), atlas çiçeğigiller (2), at sineği (2), avize ağacı (2), ayak topu (2), ayak ucu – *“Yatılan bir yerin ayak uzatılan yeri.”* (2-3), ayı balığı (2-4), ayı üzümü (2), ayrık otu (2), az gelişmiş (3), az gelişmişlik (3), azı dişi (2-3); baba tatlısı (2), badem yağı (2-3), bağ bozumu (2-3), bağ-fiil (2), bağıl nem (2), bakar kör (2-3), bakır taşı (2), bakla kır (2), bal arısı (2), balgam taşı (2), balık adam (2-3), balık yağı (2-3), bal kabağı (2-3), bal mumu (2-3), bal özü (2-3), bal özülük (2), bam teli (2-3-4), ban otu (2), bardak eriği (2), basur otu (2), baş altı- *“Yağlı güreşte pehlivanların ayrıldığı beş derecenin ikincisi”* (1-2), başı kabak (1-2-4), baştan başa (2), baş ucu- *“Yatılan bir yerin baş konulan yönü veya yakını.”* (2-3), bayağı kesir (2-3), bayır turpu (2), bel kemiği- *“Omurganın beli oluşturan bölümü.”* (2-3), besi doku (2), besi örü (2), besi suyu (2), beşparmak otu (2), beyaz cam (3), beyaz perde (2-3-4), beyaz peynir (2), beygir gücü (2-3), bezir yağı (2), bıyıklı balık (2), bileği taşı (2-3), bilgi işlem (3), bilim kurgu (3), bilinç dışı (2), billur cisim (2), binek taşı (2), bira mayası (2), bir çenekliler (2), bir çenetli (2), bir evcikli (2), birey oluş (2), bir hücreli (3), bir terimli (2), bitki bilimi (2-3), bit otu (2), boğan otu (2), boğmaklı kuş (2), bok böceği (2-3), boru çiçeği (2), boru çiçeğigiller (2), boyar madde (3), boyun bağı (2-3), boz madde (2), böbrek üstü bezi (2), buğday pası (2), burun otu (2), buz dağı (2-3), buzlu cam (2-3), buzul kar (2), buzul masası (2), buzul taş (2-3); cam göz- *“Gözünü takma olan.”* (1-2-4), cam yünü (3), can eriği (2-3), cehennem taşı (2), cennet kuşu (2), cırcır böceği (2-3), cıvık mantarlar (2), ciğer otları (2), cin darısı (2), cin mısırsı (2); çaça balığı (2), çadır çiçeği (2), çağ dışı (2-3-4), çakal eriği (2), çakmak taşı (2-3), çalgıcı otu (2), çalı bülbülü (2), çalı dikenini (2), çalı fasulyesi (2), çalı horozu (2), çalık kavak (2), çalı kuşu (2-4), çam fıstığı (2-3-4), çam sakızı (2-3), çanak yaprak-ğı (2-3), çan çan (2), çan çiçeği (2), çan çiçeğigiller (2-3), çatal ağız (2-3), çavuş kuşu (2-3), çavuş kuşugiller (2), çavuş üzümü (2-3), çayır kuşu (2-3), çayır mantarı (2), çayır peyniri (2), çayır teresi (2), çayır tirfili (2), çayır yulafı (2), çekici kemiği (2), çekme kat (2), çelik çomak (2-3), çengelli iğne (2-3), çengel sakızı (2), çer çöp (2-3), çevre bilimleri (3), çevre teker (2), çın çın (2), çingiraklı yılan (2-3), çiçek bozuğu (2-3), çiçek tozu (3), çift kanatlılar (2-3), çifte nağra (2), çift parmaklılar (2), çift sayı (2), çiğ börek (2), çiğ köfte (2-3), Çingene palamudu (2), Çingene pembesi (3), çiriş otu (2), çivit otu (2), çivi yazısı (2-3), Çoban Yıldızı (2-3), çok anlamlı (3), çok ayaklılar (2), çok düzlemlili (2), çok eşlilik (3), çok gözeli (2), çok hücreliler (3), çok sesli (2-3), çok seslilik (2), çok tanrıçılık (2-3), çok terimli (2), çok uluslu (3), çok yıllık (2), çok yüzlü (2), çörek otu (2-3-4), çuha çiçeği (2), çuha çiçeğigiller (2); dağ keçisi (2-3), dağ kırlangıcı (3), dalak otu (2), damla sakızı (2-3), damla taş (2-3-4), danakıran otu (2), dava vekili (2-3-4), değirmen taşı (2), deli bozuk (1-2-3), deli dolu (2-3-4), deli fişek (2-3), deli otu (2), delta kası (2), demir kır (2), demir yolu (2-3), denek taşı (2), deniz altı- *“Deniz altında bulunan”* (3), deniz kaplumbağaları (3), deniz kızı- *“Denize yakın kayalıklar üzerinde şarkı söyleyen, başı ve göğsü kadın biçiminde, belden aşağısı balık kuyruklu olduğu varsayılan doğaüstü yaratık.”* (2-3), deniz ördeği (2), deniz yolu (3), derisi dikenliler (2), destek doku (2), dev anası (2), dev aynası (2-3), deve dikenini (2-3), deve dişi (2), deve kuşu (2-3), deve tüyü- *“Deveden elde edilen yün, kıl.”* (2), dışa dönük (3), dış alım (3), dışa vurum (3), dış deri (2), dış işleri (2-3), dış kulak (2-3), dış satım (3), dikili taş (3), dil balığı (2), dil bilgisi (2-3-4), dil bilimi (2-3), dilli düdüğü (2), dil peyniri (2), dip koçanı (2), diş bademi (2), diş buğdayı (2-3-4), diş eti (2-3), dişi organ (2), diş otu (2), diş otugiller (2), diş özü (2), diş tacı (2), diz kapağı (2-3), doğa dışı (3), doğal gaz (2), doku bilimi (2), dolan taşı (2),

dolma kalem (2-3), don yağı (2), döl yatağı (2-3), döl yolu (3), dört yol- “*Dört yönden gelen yolların birleştiği yer.*” (2-4), dört yüzlü (2), düğün çiçeği (2), düğün çiçeğigiller (2), düz kanatlılar (2), düzlem küre (2); eğitim bilimi (2), eğrelti otu (2-3), eğrelti otugiller (2), ekin biti (2), eklem bacaklılar (2), ekmek ayvası (2), eksi uç (3), ekşi yonca (2), ekşi yoncagiller (2), el âlem (2-3), el birliği (2-3), el işi (2-3-4), el kitabı (3), elmacık kemiği (3), el ulağı (2), engel balığı (2), engerek otu (2), erkek organ (2), Eski Çağ (2-3), Eski Dünya (2), Eskişehir taşı (2), eş anlamlı (2-3), eş basınç (2), eş değer (3), eşek arısı (2-3), eşek hıyarı (2), eşek otu (2), eş kanatlı (2), eş sesli (2-3-4), eş sıcak (2), eş yükseltti (2), evliya otu (2), evren bilimi (2-3); fındık faresi (2), fındık sıçanı (2), fil dişi- “*Filin kendini korumakta veya karşısındakine saldırmakta kullandığı hortumunun iki yanında bulunan uzun ve eğri dişi.*” (2-3), fincan böreği (2), firavun faresi (2), Frenk asması (2), Frenk çileği (2), Frenk gömleği (2), Frenk inciri (2), Frenk lahanası (2), Frenk üzümü (2); gaz yağı (2-3), gebre otu (2), gebre otugiller (2), gelin çiçeği (2), gerisin geri (3), gerisin geriye (3), geviş getirenler (2), gidiş geliş (2), gök ada (3), gök bilimi (2-3), gök cismi (2-3), gök taşı (2-3), gök yakut (2), gösterme parmağı (2), göz akı (2-3-4), göz bağıcı (3), göz bağı (2-3), göz bebeği (2-3), göz kapağı (3), gözlüklü yılan (2), göz pınarı (3), göz taşı (2), güç bela (2-3), gül suyu (2-3), gül yağı (2), gün balı (2), gün batımı (3), gün batısı (2-3), gün doğusu (2-3), gün dönümü (2-3), güzelavrat otu (2); hacı yağı (3), hadım ağası (2), halk bilgisi (2), halk bilimi (3), halk oylaması (2-3), hamam böceği (2-3), ham madde (2-3), hasır otu (2), hasta bakıcı (2-3), hava cıva- “*Değer ve önemi olmayan, boş şey.*” (2), hava gazı (2-3), hava yolu (2-3), hava yuvarı (2), hayır dua (2), hayvan kömürü (2), helvacı kabağı (2), hercai menekşe (2), her hâlde- “*Kesinlikle.*” (3), Hindistan cevizi (2-3), Hint keneviri (2), Hint yağı (2); ışığa doğrulum (2), ışık küre (2); iç deniz (3), iç deri (2), içe dönük (2-3), içe kapanık (3), iç göbek (2), iç güveyi (2-3), iç işleri (2-3), iç kulak (2), içli dışlı (2), iç mimar (2-3), iç plazma (2), iğne ardı (2), iğne yapraklılar (2), iki cinslikli (2), iki çenekliler (2), iki çenetli (2), iki evcikli (2), iki yüzlü- “*İki tarafı olan/iki tarafı kullanılabilen.*” (1-2-4), İlk Çağ (2-3), ilk dördün (2-3), ilk önce (2), ilk yardım (3), imparator otu (2), ince bağırsak (2-3), ince hastalık (2), ince saz (2), inci balığı (2), inci çiçeği (2), incir kuşu (2), İngiliz anahtarı (2), insan bilimi (2), ipek böceği (2-3), ipek çiçeği (2), iri kıyım (3), iri yarı (2-3), İshak kuşu (2), iş adamı (2), işaret parmağı (2-3), iş birliği (2-3), iş bölümü (2-3), iş gücü (3), iş günü (3), iş kolu (3), iş yeri (2-3), it üzümü (2), iz düşümü (3); Japon gülü (2-3); kafadan bacaklılar (2), kafa kâğıdı (3), kâğıt helvası (2), kahkaha çiçeği (2), kalbur kemiği (2), kalem aşısı (2), kalın bağırsak (2-3), kalkan bezi (2), kan doku (2), kapalı çarşı (3), kapalı tohumlular (2), kapı kulu (2), kaplan böcekler (2), kaput bezi (2), kara bulut- “*Koyu esmer renkte büyük yağmur bulutu, nimbus.*” (2), kara elmas (2), kara kalem (3), kara kış (2-3), kara saban (2-3), kara sevda (2-3), kara suları (2-3), kara tahta (3), kara yazı- “*Kötü yazıldığına inanılan alın yazısı, kara talih, kara baht.*” (2-3), kara yel (2-3), kara yolu (2-3), kara yosunları (2), karga burun (2), karga tulumba (2-3), karınca asidi (2), karından bacaklılar (2), kar topu- “*Elle top biçiminde sıkıştırılmış, eğlence amacıyla karşılıklı atılan kar topağı.*” (2), kas doku (2), kasık bağı (1-2), kasık otu (2), kaşar peyniri (2-3), kaşık otu (2), katılğan doku (2), katı yağ (2), katman bulut (2), kat yuvarı (2), kaya balığı (2), kaya balığıgiller (2), kaya tuzu (2-3), kaymak taşı (2), kaynana zırlıtısı (2), kazı bilimi (2), kazı bilimci (2), kazıklı humma (3), keçi yolu (2-3), kedi balığı (2), kedi nanesi (2), kekik yağı (2), kelebek camı (3), kelli fellı (2-3), kemer patlıcanı (2), kem göz (2), kemik doku (2), kendi beslek (2), kengel sakızı (2), kenger sakızı (2), kepçe kulak (2), kerli ferli (2), kese kâğıdı (2-3), kesici diş (2), kesme şeker (2), kestane fişeği (2), kestane kabağı (2), kestane şekeri (2), keten helva (2), keten kuşu (2), keten tohumu (2), kıkırdak doku (2), kılıç balığı (2-3), kıl kuyruk- “*Zayıf, çelimsiz*” (2), kına çiçeği (2), kına çiçeğigiller (2), kın kanat (2), kın kanatlılar (2), kırlangıç balığı (2), kırlangıç dönümü (2), kırlangıç fırtınası (2), kırmızı böceği (2), kısa kafalı (2), kısır döngü (3), kız böceği (2), kız kuşu (2), kireç kaymağı (2), kireç taşı (2), kirli kan (2), koca yemiş (2), kol böreği (2), koli basili (2-3), kontak lens (3), kök bacaklılar (2), kök boyası- “*Kökboyasının köklerinden elde edilen kırmızimsı sarı bir*

boya.” (2), kök mantar (2), kök sap (2), köpek balığı (2), köpek dişi (2-3), kör bağırsak (2-3), kör kuyu (2), kör yılan (2), köy odası (2), kuduz böceği (2), kuduz böcekleri (2), kulak memesi (2), kum taşı (2), kurşun kalem (2-3), kurşun rengi (2), kurt masalı (2), kuru kafa- “*Baş iskeleti; akılsız.*” (1-2-3), kuru kahve (2), kuru yemiş (2-3-4), kuş bakışı (2-3), kuş dili- “*Genellikle çocukların, kelimelerin başına, hecelerin arasına başka hece ekleyip kelimelerin biçimlerini değiştirerek uydurdukları bir konuşma türü.*” (2-3), kuşe kağıdı (2), kuş kirazı (2), kuş sütü (2), kuş tüyü (2-3), kuş üzümü (2), Kutup Yıldızı (2), kuyruklu yıldız (2-3), kuyruk sokumu (2-3), kuyruk yağı (2), kuzu dişi (2), kuzu kestanesi (2), küçük dil (2-3-4), küçük parmak (2), kül rengi (2), küme bulut (2), küpe çiçeği (2), küpe çiçeğigiller (2), kürek kemiği (2), küstüm otu (2); lades kemiği (2), laf ebesi (2-3), Latin çiçeği (2), Latin çiçeğigiller (2), lavanta çiçeği (2), lekeli humma (2), limon tuzu (2), lokman ruhu (2-3), lüle taşı (2); maden kömürü (2-3), maden suyu (2-3-4), maden yünü (2), Malta eriği (2), Malta humması (2-3), Malta taşı (2), mantar ağacı (2), mantık dışı (2), masa tenisi (2-3), masa topu (2), mayıs böceği (2), melek otu (2), mercan ada (2), mercan balığı (2), meteor taşı (2), meyan kökü (2-3), meyve şekeri (2), mısır yağı (2), mine çiçeği (2) mine çiçeğigiller (2) Mors alfabesi (2), muhabbet çiçeği (2), muhabbet kuşu (2), mum çiçeği (2), mürdüm eriği (2-3), mürekkep balığı (2-3); nane ruhu (2), nane şekeri (2), nefit yağı (2), neme lazımcı (2), nevrüz otu (2), nezle otu (2), nöbet şekeri (2); odun kömürü (3), oğul otu (1-2), okul öncesi (2), okul sonrası (2), ok yılanı (2), olağan dışı (2-3), onikiparmak bağırsağı (2), orak böceği (2), Orta Çağ (2-3-4), Orta Doğu (3), orta kulak (2), ortak yapım (1-3), ortak yaşama (2-3), orta oyunu (2-3-4), orta parmak (1-2-3), oy birliği (2-3-4), oyma baskı (2); öd ağacı (2), öd kesesi (3), ökse otu (2), öksürük otu (2), ön bilgi (3), ön koşul (3), ön oda (2), ön seçim (3-4), ön söz (2-3-4), ön yargı (2-3-4), öz denetim (3), öz direnç (2), özek doku (2), öz eleştiri (3), öz geçmiş (2-3), öz güven (3-4), öz öğrenimli (2), öz saygı (3), öz su (2-3-4), özümleme dokusu (2) öz yapı (3-4), öz yaşam öyküsü (3); pala bıyık (2-3), palas pandıras (2), pamuk taşı (2), pamuk yağı (2), papaz yahnisi (2), paralel yüz (2), pas mantarigiller (2), pazar yeri- “*Pazar kurulan yer.*” (3), pek doku (2), pelesenk ağacı (2), perde ayaklılar (2), peygamber ağacı (2), peygamber çiçeği (2), peynir dişi (2), pire otu (2), pisi balığı (2), pisi pisi- “*Kedileri çağırmak için kullanılan bir seslenme sözü.*” (2), porsuk ağacı (2), pos bıyık (2), pudra şekeri (2), puf böreği (2), pul kanatlılar (2); Ren geyiği (2) renk körlüğü (2-3), resim yazı (2), ruh bilimi (2-3), ruh bilimci (2); sabun otu (2), sabun taşı (2), saçak bulut (2), safra kesesi (2-3), sağ açık (2), sakız kabağı (2), salkım söğüt (2-3), saman kağıdı (2-3), saman rengi (2), sam yeli (2-3), sarı benek (2), satır başı (2-3-4), sav söz (2), sayı boncuğu (3), sedef otu (2), sedef otugiller (2), sefer taşı (2), senli benli (2-4), sepetçi söğüdü (2), sepet topu (2), serçe parmak (2-3), sert doku (2), ses bilgisi (2), ses bilimi (2), sıkı düzen (3), sıraca otu (2), sıvı yağ (2-3), sidik torbası (3), sidik yolu (2), sigara böreği (2), sinek kuşu (2), sinir doku (2), sinir kanatlılar (2), sivri biber (2), sol açık (2-4), sol anahtarı (3), sol iç (2), somon balığı (2), soya çekim (2-3-4), soy oluş (2), söz birliği (2-3), söz dizimi (2), söz gelimi (2-3), söz gelişi (2), sözüm ona (2-3), spor toto (2), su altı (2-3), su aygırı (1-2), su bilimi (2), su böreği (2), su kabağı (2), su kamışı (2), su kamışigiller (2), su küre (2), sulu boya (2-3-4), sulu sepken (2-3), su örümceği (2), su örümceğigiller (2), su samuru (2-3-4), su sığırı (2), su topu (1-3), su yolu- “*Künk veya demir boru ile yapılmış oluk.*” (2-3), su yosunları (2), sümük doku (2), sümüklü böcek (2-3), sünger doku (2), sünger taşı (2-3), süpürge çalısı (2), süpürge darısı (2), süpürge otu (2), süre aşımı (2), sürgen doku (2), sürme mantarigiller (2), sürme mantarları (2), süt beyaz (2), süt dişi (2-3), süt kardeşi (1-2), süt şekeri (2), süt tozu (2-3); şah damarı (2-3), şakrak kuşu (2), Şam fıstığı (2), şehirler arası (2-3), şeker kamışı (2-3-4), şeker pancarı (3), şerbetçi otu (2), şeytan kuşu (2), şeytan tırnağı- “*Tırnağın yanında oluşan, rahatsız edici, sertleşip kalkmış üst deri.*” (2), şıpın işi (2-3), Şile bezi (3); taç yaprak-ğı (2-3), tahin helvası (3), talaş kebabı (2), tam sayı (2-3), tanrı bilimi (2-3), tan yeli (3), tan yeri (2-3-4), tarak kemiği (2), tarih öncesi (2-3), tarla faresi (2), tarla kuşu (2), taş bademi (2), taş basması (2), taşkıran otu (2), taş kömürü (2-3), taş ocağı (3), taş pamuğu (2), taş pudra (2), tatlı

sülümen (2), tavşan dudağı (2), tek eşlilik (3), tek hücreli (3), teknik okul (2-3), teknik öğretim (2-3), tek parmaklılar (2), tek sesli (3), tek tanrı (2), tek tanrıçılık (3), tel dolap (2), telgraf çiçeği (2), temiz kan (2), ten rengi (2), tepe camı (2), ters aç (2), ters yüz (2-3), tespih böceği (2), testere balığı (2), tik ağacı (2), ton balığı (2), toplu iğne (2), toplum bilimi (2-3), toplum bilimci (2-3), toplu sözleşme (2-3), toplu taşıma (3), toprak altı (2), toprak boya (2), toz boya (2), toz sabun (2), toz şeker (2), tulum peyniri (2), turna balığı (2), tuz ruhu (1-2-3), tükenmez kalem (2), tükürük otu (2), tütün balığı (2), tüzel kişi (2-3); uçuc böceği (2), uğur böceği (2-3), uğur böcekleri (2), ulu orta (2-3-4), Uzak Doğu (3), uzay gemisi (2), uzun kafalı (2); üç boyutlu (2-3), üst bitken (2), üst çene (2-3), üst deri (2), üst geçit (2-3), üzengi kemiği (2); vır vır (2); yaban arısı (2), yaban domuzu (2), yaban gülü (2), yaban kedisi (2), yaban keteni (2), yaban mersini (2), yaban sümbülü (2), yağ bezi (2), yağ doku (2), yağlı boya (2-3-4), yağmur kuşu (2), yağ taşı (2), yağ yakıt (3), Yakın Çağ (2-3-4), yakı otu (2), yalancı ayak (2), yalancı dolma (2), yalancı safran (2), yalın ayak (2-3-4), yalın kat (2), yalın kılıç (1-3), yanı başında (2), yapı bilimi (2), yapışkan otu (2), yarı final (3), yarı küre (2-3-4), yarım ay (3), yarım kanatlılar (2), yarım küre (2), yarı saydam (2-3), yasa dışı (3), yassı solucanlar (2), yassı solungaçlılar (2), yaşam öyküsü (3), yayın balığı (2), yeni ay (2-3), Yeni Çağ (2-3-4), Yeni Dünya- “*Amerika ana karası.*” (2-3), yeni yetme (2), yeni yetmelik (2), yer altı- “*Yerin yüzeyi altındaki bölümü.*” (2-3-4), yer bilimi (2-3), yer çekimi (2-3), yer elması (2), yer fıstığı (2), yer kabuğu (2-3), yer mantarı (2), yer sarmaşığı (2), yer sarsıntısı (2-3), yer üstü (2-3), yer yuvarı (2), yer yuvarlağı (2-3), yılan balığı (2), yıldız çiçeği (2), yıldız kara yel (2), yıldız poyraz (2), yıldız yağmuru (2), yıl dönümü (2-3), yıl halkası (2), yoğurt otu (2), yüksük otu (2), yüz görümlüğü (2-3), yüz karası (2-3-4), yüz ölçümü (2-3), yüzük parmağı (2-3); zaç yağı (2), zaman aşımı (2-3), zaman dizini (3), zar kanatlılar (2), zilli maşa (2), zor alım (2-3)”

Yukarıdaki listeye göre toplam 926 adet madde başı birleşik kelime incelenen okul sözlüklerinde ayrı yazılması gerektiği hâlde bitişik yazılmıştır. Arkadaş Yayınevi (2) tarafından hazırlanan Ortaokul Türkçe Sözlük 819 birleşik kelime ile yazım yanlışlarının en çok yapıldığı çalışma olurken bunu 355 birleşik kelime ile Bordo Siyah Yayınları'nın (3) İlköğretim Türkçe Sözlüğü izlemiştir. Gönül Yayıncılık (4) tarafından hazırlanan İlköğretim Türkçe Sözlüğünde ayrı yazılması gereken 49 birleşik kelime tespit edilirken, Altın Kitaplar Yayınevi'nin (1) İlköğretim Türkçe Altın Sözlüğünde bu şekilde olan 15 birleşik kelimeye rastlanmıştır.

İlköğretimler için hazırlanan Türkçe sözlüklerde ayrı yazılması gerekirken bitişik yazılan birleşik kelimelerden “*ağustos böceği, bam teli, beyaz perde, çağ dışı, çam fıstığı, çörek otu, damla taş, dava vekili, deli dolu, dil bilgisi, dış buğdayı, el işi, eş sesli, göz akı, kuru yemiş, küçük dil, maden suyu, Orta Çağ, orta oyunu, oy birliği, ön söz, ön yargı, öz su, satır başı, soya çekim, sulu boya, su samuru, şeker kamışı, tan yeri, ulu orta, yağlı boya, Yakın Çağ, yalın ayak, yarı küre, Yeni Çağ, yer altı, yüz karası*” birleşik sözcükleri Arkadaş, Bordo Siyah ve Gönül Yayınları'nın sözlüklerinde; “*başı kabak, cam göz, iki yüzlü, tuz ruhu*” Altın Kitaplar, Arkadaş ve Gönül Yayınları'nın sözlüklerinde; “*deli bozuk, kuru kafa, orta parmak*” da Altın Kitaplar, Arkadaş ve Bordo Siyah Yayınları'nın sözlüklerinde yer alarak yazımı en fazla yanlış yapılan ortak birleşik sözcükler olarak dikkat çekmişlerdir.

İlköğretimler için hazırlanan Türkçe sözlüklerdeki yazım yanlışlarında dikkat çeken bir diğer nokta da okunuşları aynı olduğu hâlde yazılışları farklı olan birleşik kelimelerin çoğu zaman aynı madde başında birleştirilmesidir. Bu durumda olan birleşik kelimeler TDK Türkçe Sözlükte ayrı madde başları olarak düzenlenmiştir. İncelenen okul sözlüklerinde bu durumda olan ve ayrı yazılması gerektiği halde bitişik gösterilen 26 birleşik kelime (*ayak ucu, baş altı, baş ucu, bel kemiği, cam göz, deniz altı, deniz kızı, deve tüyü, dört yol, fil dişi, hava cıva, her hâlde, iki yüzlü, kara bulut, kara yazı, kar topu, kıl kuyruk, kök boyası, kuru kafa, kuş dili, pazar yeri, pisi pisi, su yolu, şeytan tırnağı, Yeni Dünya, yer altı*) tespit edilmiştir. Bu birleşik kelimelerin çok büyük bir

kısımının anlamı diğer anlamıyla (bitişik yazılan birleşik kelime) birlikte aynı madde başı altında numaralandırılarak verilmiştir. Ancak hem bitişik hem ayrı yazımı olan “baş altı” birleşik kelimesi Altın Kitaplar Yayınevi'nin sözlüğünde iki ayrı madde başı olarak düzenlenmişse de bu birleşik kelime her iki madde başında da bitişik yazılmıştır. Benzer bir durum Gönül Yayıncılık'ın sözlüğündeki “iki yüzlü” birleşik kelimesi için de geçerlidir. Bu birleşik kelime için de sözlükte iki ayrı madde başı düzenlenmiş, ancak her iki madde başında da bu birleşik kelime bitişik yazılmıştır. Arkadaş Yayınevi'nin sözlüğündeki “Yeni Dünya” birleşik kelimesi de aynı şekilde iki ayrı madde başı olarak düzenlenmiş, yalnızca “Amerika kıtası” anlamındaki birleşik kelime büyük harfle başladığı için farklılık oluşturulmuştur. Bu kelimelerin dışında “ayak ucu” Bordo Siyah Yayınları'nın, “baş ucu” Bordo Siyah Yayınları'nın, “kara bulut” Arkadaş Yayınları'nın, “kuru kafa” Altın Kitaplar ve Bordo Siyah Yayınları'nın, “kuş dili” Bordo Siyah Yayınları'nın, “su yolu” Bordo Siyah Yayınları'nın, “Yeni Dünya” da Bordo Siyah Yayınları'nın sözlüklerinde yalnızca ayrı yazılması gereken kelimelerin anlamlarını içeren şekilde yer almış, burada sadece birleşik kelimelerin bitişik yazılması hatası yapılmıştır. Yukarıdaki birleşik kelimelerden bitişik yazıldığından bir ilçenin adı olan ve özel isme dönüşen *dört yol*, *kara yazı* ve *pazar yeri* de ilgili sözlüklerin tamamında cins isim olacak şekilde yer almıştır.

Yukarıdaki listede yer alan ve ikiden fazla kelimenin yan yana gelmesi ve ayrı yazılmasıyla oluşan birleşik sözcüklerden “öz yaşam öyküsü” ve “yıldız kara yel” ilgili sözlüklerde tamamen bitişik yazılırken, “böbrek üstü bezi” ilgili sözlükte “böbreküstü bezi” şeklinde yer almıştır.

Çalışma kapsamında yukarıdaki listede yer verilen birleşik kelimelerin ayrı yazılmaları gerekirken bitişik yazılmaları dışında bazı kelimelerin yazımında büyük harflerin kullanılmamasından kaynaklanan imla hataları da göze çarpmıştır. İlk harfleri büyük yazılması gereken “*Alman gümüşü*, *Antep fıstığı*, *Antep fıstığıgiller*, *Antik Çağ*, *Arap zamkı*, *Arnavut kaldırımı*, *Çingene palamudu*, *Çingene pembesi*, *Eskişehir taşı*, *Eski Çağ*, *Frenk asması*, *Frenk çileği*, *Frenk gömleği*, *Frenk inciri*, *Frenk lahanası*, *Frenk üzümü*, *Hindistan cevizi*, *Hint keneviri*, *Hint yağı*, *İlk Çağ*, *İngiliz anahtarı*, *İshak kuşu*, *Japon gülü*, *Latin çiçeği*, *Latin çiçeğigiller*, *Malta eriği*, *Malta humması*, *Malta taşı*, *Mors alfabesi*, *Orta Çağ*, *Ren geyiği*, *Şam fıstığı*, *Şile bezi*, *Yakın Çağ*, *Yeni Çağ*” birleşik kelimelerinin ilk harfleri ilgili sözlüklerin tamamında küçük harfle yazılmıştır. Bununla beraber bir “çağ”ın adı olan birleşik kelimeler sözlüklerde bitişik yazıldığı için büyük harfle başlaması gerekli “Çağ” ifadeleri de bu sebeple küçük harfle yazılmıştır. Buna benzer bir durum *Eski Dünya*, *Yeni Dünya*; *Çoban Yıldızı*, *Kutup Yıldızı*; *Orta Doğu*, *Uzak Doğu* birleşik kelimelerinde görülmüş, sözlüklerde bu birleşik kelimeler bitişik yazıldığından büyük harfle başlaması gereken *Dünya*, *Yıldız* ve *Doğu* kelimeleri küçük harfle yazılmıştır. Büyük/küçük harf hatalarından biri de Arkadaş Yayınevi'nin sözlüğündeki “tanrı bilimi” birleşik kelimesinde görülmüş, burada küçük harfle yazılması gereken “tanrı” sözcüğü büyük harfle yazılmıştır.

Çalışma kapsamında yazım yanlışlarıyla ilgili bir diğer tespit de bilim dallarının yazılışıyla ilgilidir. İncelenen sözlüklerde yer verilen “*anlam bilimi*, *bitki bilimi*, *çevre bilimleri*, *dil bilimi*, *doku bilimi*, *eğitim bilimi*, *evren bilimi*, *gök bilimi*, *halk bilimi*, *insan bilimi*, *kazı bilimi*, *ruh bilimi*, *ses bilimi*, *su bilimi*, *tanrı bilimi*, *toplum bilimi*, *yapı bilimi* ve *yer bilimi*” ifadeleri hem bitişik yazılmış hem de “bilim” kelimesiyle (ör. anlambilim, dilbilim vb.) oluşturulmuştur. TDK Yazım Kılavuzu'na göre bu bilim dallarının adı hem ayrı yazılmalı hem de “bilimi” şeklinde ifade edilmeli, kısacası belirtisiz isim tamlaması şeklinde kurulmalıdır. Konuyla ilgili ulaşılan başka bir bulguya göre Arkadaş Yayınevi'nin sözlüğünde “eğitim bilimi” şeklinde yer alması gereken bilim dalı, “eğitbilim” şeklinde bir kısaltmaya uğramış, ancak TDK Yazım Kılavuzu'nda böyle bir yazım şekline rastlanmamıştır. Bilim dalları dışındaki birleşik kelimelerden biri olan “iç güveyi” Arkadaş ve Bordo Siyah Yayınları'nın sözlüğünde “içgüvey” (Bordo Siyah Yayınları'nın sözlüğünde yanlış yazım olan “iç güvey” ile doğru yazım olan “iç güveyi”

aynı madde başında yan yana yazılmıştır.); “iz düşümü” Bordo Siyah Yayınları’nın sözlüğünde “izdüşüm”; “pamuk taşı” Arkadaş Yayınları’nın sözlüğünde “pamuktaş”; “pudra şekeri” Arkadaş Yayınları’nın sözlüğünde “pudraşeker”; “süt kardeşi” Altın Kitaplar Yayınevi’nin sözlüğünde “sütkardeş”; “yer yuvarı” Arkadaş Yayınları’nın sözlüğünde “yeryuvar”; “zaman dizini” de Bordo Siyah Yayınları’nın sözlüğünde “zamandizin” şeklinde yazılmıştır. Arkadaş Yayınları’nın sözlüğünde “cin darısı” ile “cin mısırı”; “findık faresi” ile “findık sıçanı”; “kelli ferli” ile “kerli ferli”; “kengel sakızı” ile “kenger sakızı” ve “yer yuvarı” ile “yer yuvarlağı” birleşik kelimelerine de aynı madde başında yan yana yer verilmiştir.

Birleşik kelimelerdeki yazım hatalarından bir diğeri de Arkadaş Yayınevi’nin sözlüğündeki “abdestbozan otu”nda görülmüş, bu birleşik kelime ilgili sözlükte “aptesbozan” şeklinde yer almıştır. Yine aynı yayınevinin sözlüğünde “aşırıergime” şeklinde bir birleşik kelimeye yer verilmiş, ancak TDK Türkçe Sözlükte bu birleşik kelime “aşırı erime” biçiminde yazılmıştır. TDK Türkçe Sözlükte “çift kanatlılar” biçimindeki birleşik kelime yine aynı sözlükte “çiftekanatlılar” olarak verilmiştir. Aynı sözlükte TDK Yazım Kılavuzu’na göre “eş basınç” şeklinde yazılması gereken birleşik kelime “eşbası”, “somon balığı” olarak yazılması gerekli birleşik kelime “sombalığı”, “ad çekme” şeklinde yazılması gereken ifade de “adçekmek” biçiminde yer almıştır.

İlköğretimler İçin Hazırlanan Türkçe Sözlüklerde Bitişik Yazılması Gerekirken Ayrı Yazılan Birleşik Kelimeler

Araştırma sonucunda ilköğretimler için hazırlanan Türkçe sözlüklerde bitişik yazılması gerekirken ayrı yazılan birleşik kelimelerin hangileri olduğu ve birleşik kelimelerin hangi sözlük ya da sözlüklerde yanlış yazıldığı aşağıdaki listede sıralanmıştır:

açgözlü (4), akkefal (1), altmışdörtlük (1), altyapı (4), aşevi (4), atlıkarınca- “*Yere dikilmiş bir eksen çevresinde döndürülen askılara takılı oyuncak at, uçak vb.nden oluşan bir eğlence aracı.*” (4), ayaktakımı (1-4); bakımevi (4), baliketi- “*Baliketinde*” (4), belkemiği- “*Bir şeyin varlığı ile ilgili en önemli bölüm, temel, esas.*” (1), birebir- “*Etkisi kesin olan.*” (1), bityeniği- “*Bir işin gizli kalmış kötü ve aksak yanı, kuşkulu bir nokta*” (1-4), büyükanne (1), büyükanne (1); canciğer (4); çıtçı- “*Üzerinde dikili buldukları şeyin iki kenarını üst üste getirerek birleştirmeye ve tutturmaya yarayan, iki parçadan yapılmış metal nesne.*” (4); düztaban (4), düzyazı (1); gökkuşağı (4), gözlemevi (4); ısıölçer (4), ıslahevi (4); içgüdü (4); karaborsa (4), karatavuk (4), kuşbaşı (4); nisanbalığı (1); ortaöğretim (4); peribacası (1); serinkanlı (4), soyağacı (1), soykırım (4); şeytantırnağı- “*Çan çiçeğigillerden, genellikle dağlarda yetişen bir çeşit bitki.*” (1); uçankale (1), uçtuuçtu (1-4); üstyapı (4); yanardöner (1); zilzurna (4).

Yukarıdaki listeye göre toplam 38 birleşik kelime incelenen okul sözlüklerinde bitişik yazılması gerektiği hâlde ayrı yazılmıştır. Bu birleşik sözcüklerden 22 tanesine Gönül Yayıncılık (4) tarafından hazırlanan İlköğretim Türkçe Sözlüğünde, 13 tanesine Altın Kitaplar Yayınevi’nin (1) İlköğretim Türkçe Altın Sözlüğünde, 3 tanesine (ayaktakımı, bityeniği, uçtuuçtu) ise her iki yayınevinin sözlüklerinde rastlanmıştır.

İncelenen okul sözlüklerinde okunuşları aynı olduğu hâlde yazılışları farklı olan ve bitişik yazılması gerektiği hâlde ayrı gösterilen 7 birleşik kelime (*atlıkarınca, baliketi, belkemiği, birebir, bityeniği, çıtçı, şeytantırnağı*) tespit edilmiştir.

Yazımı yanlış birleşik kelimelerden “*belkemiği*” ve “*şeytantırnağı*” iki farklı anlama gelen ve bu anlam değişikliğine bağlı olarak hem bitişik hem ayrı yazımı olan birleşik kelimelerdir. Bu birleşik kelimeler Altın Kitaplar Yayınevi’nin sözlüğünde aynı madde başı altında iki farklı anlamı da verilerek gösterilmiştir. Yine aynı yayınevinin sözlüğünde “*birebir*” birleşik kelimesi iki ayrı madde başı olarak gösterilse de her iki madde başında anlamlar farklı olmasına karşın kelimeler ayrı yazılmıştır. Diğer birleşik kelimelerden *atlıkarınca, baliketi, bityeniği* ve *çıtçı* ise yalnızca bitişik yazılması

gerekirken ayrı yazılan ve ilgili sözlüklerde sadece bitişik yazıldığı durumdaki anlamı verilen birleşik kelimeler olmuştur.

Listedeki birleşik kelimelerden “serinkanlı” ise ayrı yazılması dışında Gönül Yayıncılık’ın sözlüğünde “serin kan” şeklinde yazılmıştır. Altın Kitaplar Yayınevi’nin sözlüğünde “büyükana” ile “büyükanne” birleşik kelimelerine de aynı madde başında yan yana yer verilmiştir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

İlköğretimler için hazırlanan Türkçe sözlüklerde karşımıza en fazla çıkan yazım yanlışları ayrı yazılması gereken birleşik kelimelerin bitişik yazılmasıdır. Bu yanlış, çalışmada incelenen bütün sözlüklerde görülmüş, ancak Arkadaş Yayınları ile Bordo Siyah Yayınları’nın sözlükleri bu yanlışın çok fazla olduğu eserler olarak dikkat çekmiştir. Sözlüklerde madde başlarında bitişik yazılması gerekirken ayrı yazılan birleşik kelimeler yalnızca iki okul sözlüğünde (Altın Kitaplar ve Gönül Yayıncılık) tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında incelenen sözlüklerde yazımı en fazla yanlış yapılan ortak birleşik kelime sayısı 43 olarak tespit edilmiştir. Bu 43 birleşik kelimeye incelenen sözlüklerin üç tanesinde yer verilmiştir. Sözlüklerin kelime ve kelime gruplarının anlamlarını doğru şekilde vermesi kadar o kelime ve kelime gruplarını imla kurallarına uygun şekilde göstermesi de hiç şüphesi oldukça önemlidir. Piyasadaki sözlüklerin muhtemelen satışlarını artırmak için ön kapak sayfalarına Türk Dil Kurumunun değişikliklerine uygun şekilde hazırladıkları şeklinde yazdıkları ifadelerin bu noktada çok da gerçeği yansıtmadığı görülmektedir. Bunun için okul sözlüğü hazırlayıcılarının TDK Türkçe Sözlük ile TDK Yazım Kılavuzu’nu takip etmeleri, meydana gelecek gelişmeleri ve değişiklikleri yakından izlemeleri ve buna göre sözlük hazırlamaları şarttır. Yine aynı şekilde okul sözlüklerinin ciddi bir denetime tabi tutulması, bu çalışmaların satışa sunulmadan önce gerek hazırlayıcı yayınevinin belirleyeceği, gerekse Bakanlık veya Türk Dil Kurumu tarafından görevlendirilecek uzmanlar tarafından incelenmesi bu noktada faydalı olabilir. Bugün nicelik bakımından rahatlıkla ulaşabileceğimiz okul sözlüklerinin nitelik bakımından da ele alınması şarttır.

Madde başı kelimelerde bitişik/ayrı yazım yanlışının dışında büyük/küçük harf kullanımından kaynaklı hatalara da rastlanmıştır. Bu yanlışlar da çok büyük oranda büyük harfle başlaması gereken kelimelerin küçük harfle yazılmasından kaynaklıdır. İncelenen eserlerde bu durumda olan 35 adet birleşik kelime belirlenmiştir. Yine sözlüklerde herhangi bir bilim dalını gösteren birleşik kelimeler de TDK İmla Kılavuzu’nda kullanılan yazım şekliyle uyuşmamaktadır. İlköğretim sözlüklerinde yer alan 18 bilim dalı ismi bu bakımdan hatalı gösterilmiştir. Bu tür hataların önüne geçebilmek de sözlükleri hazırlarken TDK Yazım Kılavuzu’nun örnek alınmasından geçmektedir.

Türkçede bazı birleşik kelimeler aynı şekilde okunduğu hâlde hem ayrı hem de bitişik yazımı olan şekilde karşımıza çıkmaktadır. Örneğin TDK Türkçe Sözlükte “*Elle top biçiminde sıkıştırılmış, eğlence amacıyla karşılıklı atılan kar topağı.*” anlamına gelen “kar topu” birleşik kelimesi ile “*Hanumeligillerden, birçok türü süs bitkisi olarak yetiştirilen, zeytinimsi, meyvemsi, kırmızı renkte bir ağaççık.*” anlamındaki “kartopu” birleşik kelimesi ayrı madde başları olarak düzenlenmiştir. Ancak ilköğretimler için hazırlanan Türkçe sözlüklerde bu durumda olan birleşik kelimeler çoğu zaman aynı madde başı altında farklı sıra numaralarıyla tanımlanmıştır. Bazı sözlüklerde ayrı madde başı uygulaması yapılmış olsa da bu defa da birleşik kelimelerin her ikisi de ayrı ya da her ikisi de bitişik olmak üzere aynı şekilde yazıldığı görülmüştür. Şayet bu birleşik kelimeler anlamları farklı olmasına rağmen aynı şekilde yazılıyorsa onları ayrı madde başı yapmak zaten gereksizdir. Bu şekilde olan birleşik kelimeler okul sözlüklerine alınırken madde başı düzenlemelerinde daha titiz davranılması faydalı olacaktır. Hatta bu durumda olan birleşik kelimelerin hem ayrı hem de bitişik

yazılışları okul sözlüklerine alınmalı, öğrencilerin yazılıştan kaynaklı anlam farklarını görmeleri sağlanmalıdır.

Bazı sözlüklerin madde başlarında iki birleşik kelimenin virgülle ayrılarak yan yana yazılması şeklinde bir uygulama da çalışmanın sonuçlarından biridir. Çalışmada bu şekilde 7 farklı örneğe (altısı ayrı yazılması gerekirken bitişik yazılan, biri bitişik yazılması gerekirken ayrı yazılan birleşik kelimelerde) rastlanmıştır. Bu birleşik kelimeler her ne kadar aynı kavramı/nesneyi karşılarsalar da TDK Türkçe Sözlükte yapıldığı gibi bu tür birleşik sözcüklerin ayrı madde başlarında gösterilmesi ya da madde başlarında yer alan ikinci birleşik kelimeye tanımlama kısmında yer verilmesi daha uygun olacaktır.

Sözlüklerde birleşik kelimelerin yazılışıyla ilgili yanlışlıkların çokça olmasını birleşik kelimelerin yazımında bir birliktelik sağlanamamış olmasıyla da açıklamak mümkündür. Gerek TDK Yazım Kılavuzlarının farklı baskılarında gerekse özel yayınevleri tarafından hazırlanan yazım kılavuzlarında görülen bu farklılık sözlük çalışmalarını da doğal olarak etkileyecektir. Koç (2007) yaptığı bir araştırmada TDK tarafından farklı zamanlarda hazırlanan dört yazım kılavuzu ile özel yayınevleri tarafından hazırlanan dört ayrı yazım kılavuzunu birleşik kelimelerin yazılışı noktasında ele almış, sonuç olarak birleşik kelimelerin yazımının dilimizde sürekli farklı biçimlerde yorumlandığını ve değişik zamanlarda yayınlanan kılavuzlarda farklılıkların hep devam ettiğini, bunun neticesinde birleşik kelimelerin yazılışları üzerinde bir anlaşma sağlanamadığını belirtmiştir.

Bir sözlüğün onu kullananlara doğru bilgilendirme yapma gibi bir görevi vardır. Öğrenci herhangi bir kelimenin hem anlamını hem de yazımını yanlış öğreniyorsa hatta doğru bildiği bir konuda şüpheye düşüyorsa kullandığı sözlüğe karşı olumsuz tutum içerisinde girebilecektir. Bu da onun genelde dil, özelde de kelime öğrenimini olumsuz etkileyebilecektir. Bir sözlüğün baskı kalitesinin iyi olması, onun öğrencilerin ilgisini çekecek biçimsel özellikler dikkate alınarak hazırlanması elbette önemlidir, fakat bir sözlüğün içeriğinde dil kurallarının ihmal edilmesi bütün bu olumlu nitelikleri geri planda bırakacaktır. Böler (2006) tarafından yapılan ve TDK Güncel Sözlük ile MEB Yayınları tarafından hazırlanan Örnekleriyle Türkçe Sözlük adlı eserin karşılaştırıldığı bir çalışmada her iki sözlük arasında bir yazım birliğinden söz edilemeyeceği belirtilmiş, Örnekleriyle Türkçe Sözlük çalışmasının aceleye getirilmiş bir eser olduğuna vurgu yapılmıştır. Bu sebeple öğrenciler için hazırlanan sözlüklerin “çocuk sözlüğü” şeklinde değerlendirilip, tamamen ticari kaygı ve düşüncelerin ön plana çıkarılması uygun değildir. Sözlük hazırlayıcıların ve yayınevlerinin konuya dil ve eğitim hassasiyetiyle yaklaşmaları ve bu noktada daha düzenli çalışmalarını gerçekleştirmeleri gerekli ve önemlidir.

Kaynakça

- Aksan, D. (2003). *Her Yönüyle Dil- Ana Çizgileriyle Dilbilim (3.Cilt)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Akyol, H. (2008). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Arı, G. (2013). Kelime Öğretimi. C. Yıldız (Ed.) *Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi* içinde. (s.337-363). Ankara: Pegem Yayınları.
- Baltaş, Ş. ve Gökalp, E. (2014). *İlköğretim Türkçe Sözlük*. İstanbul: Bordo Siyah Yayınları.
- Baş, T. ve Akturan, U. (2008). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Böler, T. (2006). Türkçe Sözlük (TDK) ile Örnekleriyle Türkçe Sözlük'ü (MEB)Karşılaştırma Denemesi. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1, 101-118.

- Çetinkaya, B. (2014). Sözlüklerde Tanımlama Söz Varlığı Üzerine Bir İnceleme. *Turkish Studies*, 9 (9), 395-406.
- Elbir, B. ve Yıldız, H. (2013). Türkçe Öğretiminde Sözlük Kullanımı ve Sözlükçülük. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, 11, 249-268.
- Göçer, A. (2001). Türk Dili İle İlgili Sözlüklere Genel Bir Bakış ve Günümüz İlköğretim Sözlükleri. *Türk Dili Dergisi*, 598, 388-403.
- Göğüş, B. (1978). *Türkçe ve Yazın Eğitimi*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Güzel, A. ve Karadağ, Ö. (2011). Türkçe Eğitimi Açısından Okul Sözlükleri. 3. *Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildirileri*. Dokuz Eylül Üniversitesi, 16-18 Aralık 2010, İzmir. S. 449-456.
- İlhan, N. (2009). Sözlük Hazırlama İlkeleri, Özellikleri ve Çeşitleri. *Turkish Studies*, 4 (4), 534-554.
- Kaçmaz, E. (2012). *İlköğretim Türkçe Sözlük*. Ankara: Gönül Yayıncılık.
- Karadağ, Ö. (2011). İlköğretim Türkçe Sözlüklerinin Hazırlanmasında Temel Ölçütler. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 30, 193-206.
- Karadüz, A. (2009). Sözlük, Sözcük Anlamı ve Öğrenme Üzerine. *Turkish Studies*, 4 (4), 636-649.
- Kocaman, A. (1998). Dilbilim, Sözlük, Sözlükçülük. *Kebikeç*, 6, 111- 114.
- Koç, R. (2007). Türkçede Birleşik Kelimelerin Yazımı İle İlgili Tartışmalar ve Çözüm Önerileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15 (2). 693-706.
- Komisyon. (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kuşçu, H. (2015). *İlköğretim Türkçe Altın Sözlük*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- MEB. (2009). *İlköğretim Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Melanlıoğlu, D. (2013). Ortaokul Öğrencilerinin Sözlük Kullanma Alışkanlıkları: Nitel Bir Araştırma. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(2), 266-284.
- Okur, A. (2011). İlköğretim Türkçe Sözlükleri Üzerine. *Turkish Studies*, 6 (1), 1512-1529.
- Püsküllüoğlu, A. (2014). *Ortaokul Türkçe Sözlük*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.